

Provedení mořem

Hošťálková 23.3.2025

Vstupní slovo: Ž 25,15-16a; Lk 9,62; Čtení: Ex 13,17-22; Ex 14,1- 31; Text: Ex 14,14-16;
Poslání: 1. Kor. 1,26-30; Požehnání: Irské; Písně: 639; 314; 315; 422; 752; 418

1. Úvod - kontakt s autorem

Izraelský národ byl, je lidem slova, lidem knihy. Izraelci neměli dovoleno zobrazovat si věci, bytosti ani svého Boha Hospodina. Měli Slovo, které jim bylo dané a měli toto slovo slyšet a poslouchat, co jim jejich Bůh Hospodin chce povědět a podle toho se orientovat; to poslouchat. V židovských synagogách i v dnešní době nejsou obrazy, jejich zaměření je soustředěno na čtení Písma, Tóry a ne na něco viditelného. Měli tím být uchráněni od svých představ a soustředit se na poselství slova, které slyší. Když byste na příklad přišli do Staronové synagogy v Praze, tak byste mohli vidět uspořádání lavic, kdy posluchači sedí zády k místu, kde se čte z Písma. Důvod je ten, že se nemají soustředit na toho, kdo čte, ale na slovo, které je jim přinášené, na toho, tedy Hospodina, který k nim chce mluvit. Nyní jedno malé přirovnání: Když čteme nějakou knihu, můžeme tam najít zhruba tři věci: je tam příběh, je způsob, jakým je to napsané, ale to podstatné je dostat se tak říkajíc do kontaktu s autorem. Obdobně to je, když čteme Bibli. Jsou tam příběhy; ano Bible je knihou příběhů, ano, je tam krásný jazyk; tady si připomeňme Kralický překlad Bible, který je skutečně vyjimečný a v době národního obrození v 19. století, kdy se znovu budoval český jazyk, tak jeho obnovitelé vycházeli z Bible kralické. To, že dnes mluvíme česky je založeno na kralickém překladu a bylo to dílo naprosto v našich dějinách vyjimečné. Ale to nejpodstatnější při čtení a naslouchání Bibli je dostat se do kontaktu s jejím tvůrcem, přiblížit se a dostat se do kontaktu, k setkání s našim Bohem, s Ježíšem Kristem. To mějme na mysli, kdykoliv otevíráme Písmo, když je slyšíme a čteme. Setkat se při tom s našim Pánem, našim Bohem, s Ježíšem Kristem. To také v příběhu, který jsme nyní četli spolu s dětmi v nedělní škole z 2. knihy Mojžíšovy.

2. Jak dál

Takže si trochu zopakujme, co jsme četli z 2. Mojžíšovy o cestě Izraelců z Egypta. Brzy potom, co si egypský faraó uvědomil, oč přišel, když nechal Izraelce odejít, tak se rozhodl, že to tak nenechá. Vyslal za odcházejícími své vojsko, aby je dovedlo zpátky. Přišel o levnou otrockou práci a to ho našťvalo. Izraelci jdou dál a Hospodin je vede jinou cestou než tou nejkratší. Jdou směrem k moři a za nimi je egypské vojsko a před nimi moře. Co dělají, co mluví v této situaci? Začínají naříkat a vytýkají Mojžíšovi, co to vlastně provedl, když je z Egypta vyvedl. Vždyť tam měli dost jídla a netrpěli nějakou zvláštní nouzí, a že museli otročit a dít? No i to se dalo přežít. Egypské hrnce plné masa, co si ještě přát? Nezdá se vám, že někdy slyšíme i u nás něco podobného? „Za minulého režimu jsme se měli líp, bylo všeho dostatek, a že nebyly banány a mandarinky a nemohli jsme jezdit kam bychom chtěli? Komu to vadilo?“ Egypské hrnce. A i dnes žijeme v nejisté situaci, za námi je nebezpečí, před námi nějaké hradby, nějaké moře, nejistota. A co dál, a jak dál? Tak se ptáme i my i dnes.

3. Ochrana

To, co jsme si teď pověděli by mohlo vyznít smutně a pesimisticky, pokud bychom u toho skončili. Ve čtení 2. knihy Mojžíšovy jsme však četli, že mezi Izraelci a egypským vojskem byl zvláštní úkaz. Byl to takový zvláštní sloup a zvláštní byl v tom, že na straně utíkajících Izraelců byl světlem a oni mohli jít, postupovat v noci, na straně egypského vojska byl tmou a egypské vojsko bylo ve tmě a nemohlo jít dál. A můžeme to vlastně vzít i symbolicky i reálně, že putující Izraelci měli světlo, kdežto pronásledující Egypťané byli ve tmě, v temnotě. A může to být i pro nás ukazatelem, že pro nás, pokud chceme našemu Pánu věřit a následovat jej, může být jeho vůle světlem; pro ty, kteří se staví proti Božímu dílu, ve světě a třeba i v církvi, v Boží lidu, se stává tmou, temnotou. Můžeme si připomenout známá slova 119. žalmu, kde ve verši 105 čteme: „Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku.“ Známe tento text spíš v kralickém překladu: „Svíce nohám mým jest slovo tvé, a světlo stezce mé.“ Pán Ježíš svým lidem nesliboval bezstarostný život, žádnou procházku po zelené louce; co jim tehdy a také nám nyní zaslíbil je, že s námi v našich životech bude; je však pak už jen na nás, zda se jeho budeme držet nebo ne. Věříme a vyznáváme, že spasení jsme Boží milostí skrze víru, bez skutků zákona (Ef. 2,8-9). K tomu nemůžeme vůbec nic přidat. Tomu můžeme věřit. Ale svým špatným jednáním můžeme o spásu, o spasení přijít, ztratit je. Malý bonmot: „Všichni chtějí být spasení; kdo, co nechce být spasen je louka; ta nechce být spasena.“ Ale pojďme dál. Izraelský lid šel z egypského otroctví a

Hospodin jej chránil, i když lid klopýtal a byl neposlušný. Nevzdal se ho. To si připomínejme i pro sebe. Ale nechtějme se od něj neposlušně vzdálit, být něvěrní a vzpurní a tak se o jeho ochranu připravit.

Společná píseň Svobodná zem – Řek' Mojžíš jednou lidu svému – Svítá č. 288

4. Slovo od Hospodina

Do této situace putujícího Izraele zazní Hoepodinovo slovo. Nebo spíš dvě slova, dva výroky. První výrok skrze Mojžíše, druhý výrok k Mojžíšovi. To první slovo čteme ve 14. verši 14. kapitoly a zní: „Hospodin bude bojovat za vás a vy budete mlčky přihlížet.“ To je slovo potěšení, slovo povzbuzení; to potřebovali Izraelci, to potřebujeme také my. To druhé slovo je k Mojžíšovi: „Proč ke mně úpíš? Pobídní Izraelce, ať jdou dál.“ Pak toto slovo k Mojžíšovi ještě pokračuje. Myslím si, že toto slovo potřebujeme také i my. Někdy, víc nebo méně často sedíme někde v koutku a brečíme, úpíme, ale nejsme schopni z toho svého kouta vylézt. Je dobře, když toto slovo k Mojžíšovi zaslechneme také. „Proč ke mně úpíš, jdi přece!“ A slovo Hospodinovo k Mojžíšovi, potažmo i k nám, pokračuje. Hospodin říká Mojžíšovi: „Ty pak pozdvihni svou hůl, vztáhni ruku nad moře a rozpoltíš je, a tak Izraelci půjdou prostředkem moře po suchu.“ A dál ještě Mojžíš slyší o egyptské zatvzrlosti. Nastává změna, nastává pohyb. Izraelci vytáhli a Boží posel, oblakový sloup šel za nimi a chránil je; egypt'ané se k nim nemohli přiblížit.

5. Hospodin Bůh si volí způsob sám

Přichází k moři; je zde překážka. Jak dál? Mojžíš podle Božího pokynu, podle Hospodinova slova, zvedá ruku nad moře. Prostý, jednoduchý pohyb; zvednout ruku. Nenahlížeje však na to jako na nějaký magický úkon. Mojžíš prostě poslechl, co mu Hospodin pověděl; prostá poslušnost. Žádné tančení, žádné křepčení nebo zařikávání. Prostá poslušnost. Možná bychom rádi viděli nějaké velké věci, něco velkolepého. Ale zde je jen prostá poslušnost. Nastává změna. V textu z 2. Mojžíšovy čteme docela prostá slova: „Hospodin hnal moře silným východním větrem, který vál po celou noc, až proměnil moře v souš. Vody byly rozpolceny. Izraelci šli prostředkem moře po suchu. Vody jim byly hradbou zprava i zleva“ Jistě jste slyšeli různé řeči o této skutečnosti rozdělení moře. Ale tady slyšíme o docela prosté události: „Hospodin hnal moře silným východním mořem, až proměnil moře v souš.“ Pověděli bychom – prostý přírodní úkaz. Pán Bůh si použil známý přírodní jev, vítr, a rozdělil moře. Možná bychom čekali nějakou zvláštní ránu, ránu jako hrom, aby všichni byli vyděšení a usvědčení, „aby si tzv. sedli na zadek.“ Ale on to byl vítr, přírodní úkaz, který si Hospodin použil k záchraně svého putujícího lidu. Nechtějme přikazovat Bohu, jakým způsobem má prokazovat svou vůli. Buďme v tom pokorní a nechejme na něm, jak to udělá! To nechme na něm. Naše věc je naslouchat tomu, co nám poví a poslechnout to. Pověděl bych, že je to obtížnější než sedět v koutku, nařikat na okolnosti, na sebe, na to, jak mně lidé okolo nechápou, jak mně škodí jaký jsem chudák. Prostě vykročit. Boží vůli obvykle poznáváme na cestě, když následujeme našeho Pána Ježíše.

7. Záchrana a zkáza

Izraelci přešli moře suchou nohou a egyptské vojsko, které se za nimi hnalo, zahynulo v moři, když dál pronásledovali Izraelce a vešli za nimi do rozděleného moře. Byli zděšeni a uvědomili si blízkost záhuby. Mojžíš na Hospodinův pokyn vztáhl svou ruku nad moře, moře se vrátilo na své původní místo a pronásledovatelé zahynuli. Putující Izrael byl zachráněn. Bylo to v té době vlastně podruhé. Poprvé, ještě v Egyptě, když po slavnosti Beránka byli vysvobozeni z otroctví, nyní podruhé, když je Hospodin provedl mořem. Moře je v Bibli, ve Starém zákoně symbolem říše zla, něčeho, co je protibožské, co se staví proti Hospodinu a v provedení přes moře se ukazuje na zničení mocnosti stojící proti Bohu. Možná si teď řekneme, že ti vojáci, kteří pronásledovali Izraele, byli jenom vojáci a museli poslouchat rozkazy, že jinak nemohli a přesto zahynuli. Byli to však tehdejší vojáci a byli vycvičeni k tomu, aby zabíjeli. Něco podobného bychom mohli vidět i po 2. světové válce, kdy ve známém procesu v Norimberku mnozí obžalovaní prohlašovali, že jenom plnili rozkazy a vlastně za nic nemohou. I známý Adolf Eichmann pověřený likvidací židů, a který ji aktivně prováděl, se tak vymlouval. Onen norimberský proces však takovéto odůvodnění odmítl.

8. Závěr - chvalozpěv

Izraelci byli zachráněni, jejich pronásledovatelé usilující o jejich zničení, byli zničeni. Nám to připomíná vítězství Pána Ježíše Krista, který porazil toho Božího i lidského nepřítele, ďábla, ve své oběti na kříži a ve svém vzkříšení. To si budeme v nastávající době o Velikonocích připomínat. Izraelci po přejítí lidsky nepřekročitelné překážky – moře – zpívali a oslavovali svého Boha, svého zachránce. Přečtěme si to v 15. kapitole 2. knihy Mojžíšovy. I to je pro nás příkladem. Oslavujme našeho Boha, našeho Zachránce Pána Ježíše Krista, našeho pomocníka a zástupce Ducha svatého. Oslavujme tak svého Boha jediného, jedinečného a Trojjediného, našeho zachránce. A jděme dál, s ním.